

Who's next? (of: De Schoenengooiersindex)

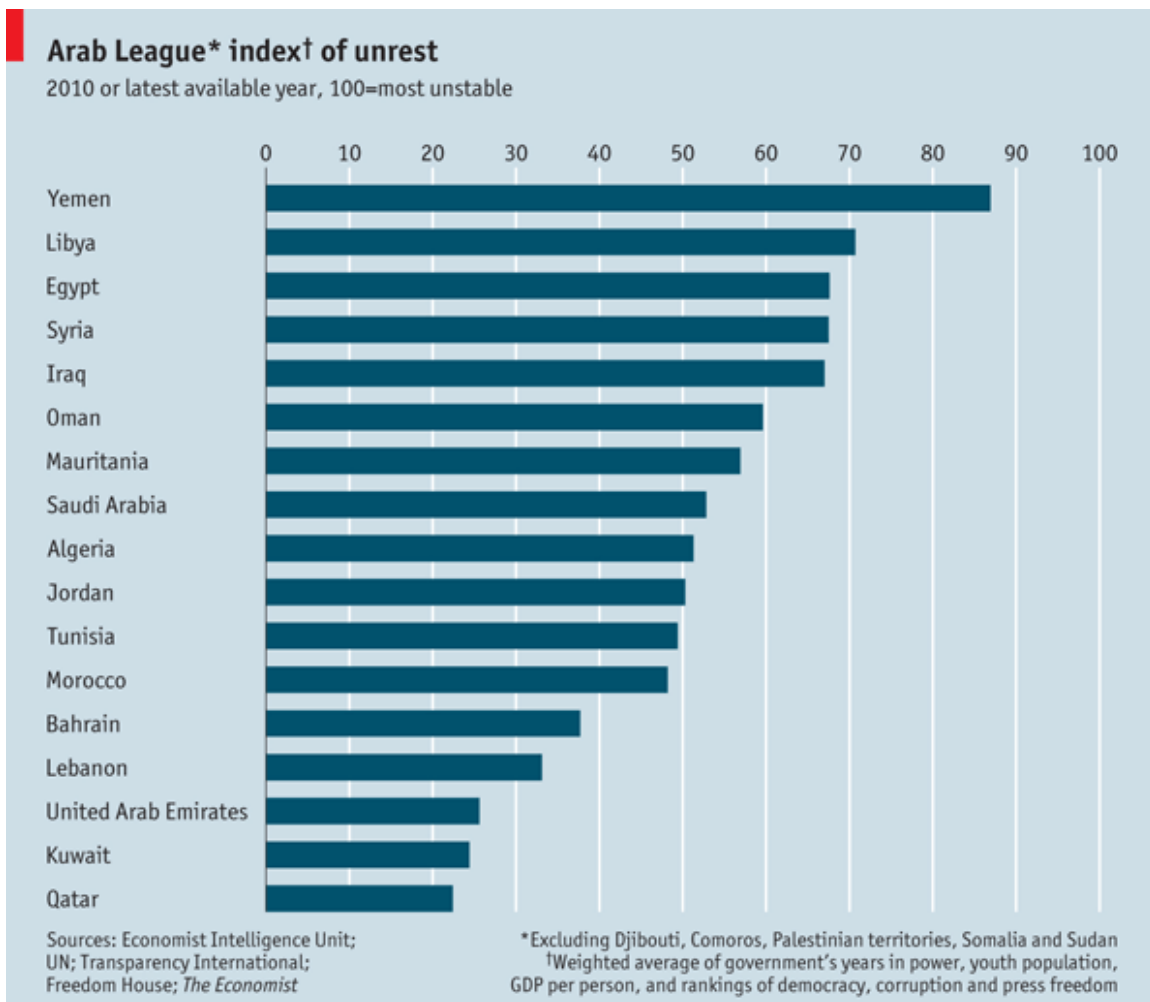
Een maand geleden ondernam The Economist een moedige poging om, onder het motto *Who's Next?*, [de dominotheorie en de Arabische revoltes](#) aan de praktijk te verbinden. Kon je voorspellen waar de volgende dictator zou vallen? Ja, dacht de redactie, aan de hand van een schoenengooiersindex. Dat is een gistend brouwsel van kwalijke dingen als corruptie, werkloosheid, censuur, demonstratieverboden, een scheve bevolkingspiramide, langdurige alleenheerschappij, armoede, enfin. Je zoekt de ingrediënten bij elkaar in allerlei lijsten van VN-organisaties, Transparency International, mensenrechtenorganisaties, Freedom House. De 22 lidstaten van de Arabische Liga scoren allemaal beroerd op die lijsten, als je er één minuut naar kijkt zie je dat ze allemaal zo'n beetje tussen de 100 en 150ste plaats staan in een wereld van 192 landen. Maar er zijn verschillen, je kunt rapportcijfers geven, en die verleidden The Economist tot een dapper lijstje.

Het gaat mij er niet om deze voorspelling belachelijk te maken, integendeel, want we zijn allemaal weer eens totaal overvallen door de geschiedenis en het getuigt van wijsheid om je door de werkelijkheid te laten corrigeren. Dat was ook de opzet van The Economist, want het wist zich al achterhaald door de feiten.

De minder dan een jaar geleden verschenen Verkenningnota 'Een Houvast voor de Krijgsmacht van de Toekomst' schetste 25 strategische schokken die na langdurige studie door de selectie kwamen. Venezuela valt Curaçao en Aruba aan, Europa doelwit van raketaanval, Grote Delen van Nederland lopen onder water, Rusland valt Navo- en EU-lidstaat binnen, Eurozone valt uiteen, NAVO valt uiteen, VS-economie stort in elkaar, Burgeroorlog China, Recessie mondt uit in burgeroorlog op Europees grondgebied, Ernstige Ongeregelheden in Grote Steden Nederland, Extremisme verwerft regeringsmacht in Europa, aan alles is gedacht - maar De Arabische Lente kwam er niet in voor.

Het dichtste bij kwam nog *'Islamitische radicalen grijpen de macht in het Midden-Oosten of Zuid-Azië'*. Tja, dat zou nog steeds de onaangename uitkomst van de volksoptstanden kunnen zijn, maar het script bij dat scenario was toch een beetje anders dan de werkelijkheid nu. (In de Verkenningen staat: 'In een kernwapenstaat in het Midden-Oosten of Zuid-Azië grijpen islamitische radicalen met succes naar de macht. Het nieuwe regime werpt zich op als de leider van de islamitische wereld en kiest positie tegen de invloed van het westen en het bestaan van Israël. Het weet zich daarbij gesteund door wijdvertakte terroristische netwerken. De jarenlange internationale politieke en militaire inspanningen om stabiliteit in de regio te bevorderen zijn ernstig in het geding.

Bij dit script denk je aan Pakistan, eventueel aan Iran, maar niet aan Tunesië of Egypte, zelfs niet aan Libië, want dat zijn geen kernwapenstaten. De opstanden in die landen zijn populair, zeker in de letterlijke zin van het woord, ook al verplaatsen ze zich nu naar landen waar kwaadaardige kruitdampen de geur van jasmijn verdrijven. Maar ook kritiek op de Verkenningen zou goedkoop zijn, de strategische schokken zijn eerder modellen dan voorspellingen, exercities van achter het mengpaneel dat de geschiedenis van de toekomst is. En wat voorspelde The Economist nu?

Dat Jemen het meest in aanmerking had moeten komen voor revolutie. Niet slecht voorspeld, er is grote onrust in het land, maar nog niet als in Libië en Egypte, die overigens wel als goede tweede en derde zijn voorspeld. Tunesië was bepaald niet nummer één voor de *The Economist*, en Bahrein hoorde ook niet bij de grote kanshebbers. Irak en Oman zijn sinds een week ook aan de beurt, aardig voorspeld dus, en omgekeerd wachten we inderdaad nog op Libanon tot en met Qatar.

Intrigerende vraag is natuurlijk waarom in Syrië en vooral Saoedi-Arabië de geest nog niet uit de fles is, volgens *The Economist* bijna onvermijdelijk. Ik zet er in alle nederigheid nog een kanttekening bij. De ranglijst is gebaseerd op de giftige kracht van wat je slechts binnenlandse chemicaliën zou kunnen noemen. Een buitenlandse hand ontbreekt. Als er één land is waar de halve wereld nu met angstzweet naar kijkt, dan is het Saoedi-Arabië, dat besmet zou kunnen worden door een shi'itisch virus uit Bahrein. Het vangt de globale olieschokken op, de strategische gevolgen van een collapse Mekka zouden dramatisch zijn. Op het *'Oh my God'* lijstje van Obama staan die twee ongetwijfeld nummer één.